

תהלה

הלימוד היומי בכפרי חסידות

לשבוע הבעל"ט
ספה"ק יושר דברי אמת

יום	סימן
ראשון	יט [א]
שני	יט [ב]
שלישי	כ
רביעי	כא [א]
חמישי	כא [ב]

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

0722 531 385
646 518 1014

השבוע בקו
אתקינו ספורתא
מרי מוצאי שב"ק ניתן להאזין
א חסיד'ישע
מלוח מלכה
עם הנהגת ר' נתנלי גרוס סימ"א
בש"ל וחה 9
אוצר הפלוח מלכה בשלוחה 3 <

פרשת בלק תשפ"ג / גליון רס"ד

רוח אפנו נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דיבורי חסידות עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

על ידי שירגיש שכל חיותו מה' יהיה לו שמחה גדולה שזוכה לעבוד לפני מלך מלכי המלכים

מובא בחז"ל (סנהדרין קה) דבכל יום בראשית היום כשמלכי עכו"ם משתחוים לחמה הקב"ה כוּעס, ורצה בלעם לקללם אז, והש"ת בימים אלו לא כעס כלל, ועל זה אמר בלעם לא זעם ה'. ויש לבאר מהו ההשתויה לחמה שע"ז הקב"ה כוּעס, ולמה על ישראל אין כעס זו.

בספה"ק סידורו של שבת (שורש ח' ענף ב' ע"ה) מואריך דכשהאדם ניגש לעבוד את השי"ת, יש לו לגשת בהכנעה ובריאה, ובשמחה גדולה אשר בריה שפילה כמוני וזכה לשרת את מלך מלכי המלכים הקב"ה, ולא ירגיש כשכיר שעובד אצל אחד בשביל השכר, אלא ירגיש שהוא היה צריך לשלם עבור הזוכה הגדולה שיש לו, וזאת על ידי שיתבונן לפני קיום המצוות "שפלות מציאותו" שכל החיות שיש לנו הוא מהשי"ת ואין לנו משלנו כלום, וקט ערכי מול מלך מלכי המלכים הקב"ה, אז יגש בהכנעה ושמחה גדולה.

וכן מצינו בחז"ל (סנהדרין צא) שהתמה זורחת במזרח ושוקעת במערב כדי ליתן שלום לקונה, שהשכינה במערב והחמה בא לקבל את פני השכינה, וכשמגיעת למערב משתחוה לה ושוקעת, הרי לנו אופן העבודה להשי"ת בהכנעה ורצון שששים ושמוחים לעשות רצון קונה ולהשתחות לה. וזוהי מפרש הפסוק 'מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמלו תחת השמש' (קהלת א, ג), שמה יתרון לאדם שעובד את השי"ת ומרגיש שחייבים לו שכר על זה, והוא היפך השמש (תחת מלשון היפך) שעובד בחשך והכנעה. עכתו"ד.

והנה אומות העולם שחיים בטבע ואין מכניעים עצמם להשי"ת אפילו כשהם עושים משהו להשי"ת עושים את הכל לגרמייהו, בשביל שהם אינם חיים שחיותם הוא מהשי"ת והכל מתנהג ע"י השי"ת אלא חיים בטבע, ולכן הם משתחוים לחמה, דע"י החמה בא השפעת העולם לכן מייחסים השפעת החמה - להנהגת הטבע, ולכן כוּעס השי"ת שהם מבדילים את העולם ח"ו מהשי"ת ולכן אלהם הכנעה ושמוחה לעבוד את השי"ת.

אבל כלל ישראל קמים בבוקר ומייחידים שמו יתברך, ולכן לא הביע עין ביעקב ולא ראה עמל בישראל, בשביל שה' אלקיו עמו שהם חיים עם השי"ת, ותרועת מלך בו הם מקבלים עול מלכות שמים בשמחה, ולכן לא זעם ה' כי על ידי המלכות נתהפך מאותיות כל"ם ל'מלך' (מכאן בתוס' שם שרצה לקלל ע"י אמיות כלם).

מקור: רעוא דרעיון תשע"ז; הדעה והדיוור שמי"ה

ברכת מזל טוב
לאהרן דיקר המסור בלב נגפס בעבודתו המסורה במפעלות החסידות
הרה"ח ר' דוד ברי"א סאקס שליט"א
לזכר שמחת בחולות בתו למזל טוב
מכתב מר' בעש"ת ור' נתנלי גרוס סימ"א

יחיד בעולם

אדם כזה אינו תלוי כלל בתגובות הסביבה, כי הוא מעולם לא עבד בשביל כבוד ומעמד. הוא מעולם לא 'קיבל' מן העולם. הוא 'נתן' לעולם!

שומר: אוכל ואשתו ואהנה כי הכל שלי... אבל זוהי לא גישה נכונה. כי אז האדם אינו 'יחיד בעולם', כי יש עוד הרבה דברים שהוא בעצמו נותן להם חשיבות... וגם לא כולם 'טפלים לו', שהרי אדרבה, הוא צריך את הנאות העולם ומשועבד להן... הוא לא 'לבד' - כפי שה'דגל' מפרש זאת בהמשך בפסק.

אך לעומת זאת יש גישה של 'משפיע', שומר: אני כל כולי צינור של גילוי אלקות, וכל העולם נברא בשבילי כי עלי לגלות בו אלקותו יתברך. אדם כזה הוא 'יחיד בעולם', כי הוא לא צריך לאף אחד. הוא מקבל הכל מבוראו. הוא לא מקבל כלום מן העולמות. הוא רק הגיע להשפיע לעולמות, שבאמת טפלים אליו.

כמובן שזהו הבלד בין שמים לארץ. המקבל - כולו גאוה ופירווד. הכל שלו... 'המשפיע' - כולו ביטול ודביקות, וזוהי תנועת הנשמה, שהיא חלק אלוך ממעל הדומה לבוראו - תנועת ההשפעה. ה'דגל' אומר כאן שצריך האדם להתחיל על עצמו כ'משפיע', 'יחיד בעולם', שכל העולם נברא כדי שישפיע לו. הוא לא צריך את העולם והעולם כן צריך לו. הוא לא תלוי באף אחד, אבל כן יודע שכולם תלויים בו, ולכן הוא חרד לגורלם ועוסק להשפיע להם.

בשביל מה עבדת?

אדם כזה, מפרט חיים, אינו תלוי כלל בתגובות הסביבה, ולא מתחשב בכך שעסקן פלוני מולול בו ומשפיל אותו עד עפר. ולמה? כי הוא מעולם לא עבד בשביל כבוד ומעמד. הוא מעולם לא 'קיבל' מן העולם. הוא 'נתן' לעולם! יש לו את הביטחון העצמי הכי גדול שיכול להיות... כי הוא לא תלוי בסביבה. הוא תלוי אך ורק בדעת קונו. הוא לא ניהל את הארגון כי רצה כמה מחמאות מהציבור, אלא כי הוא ראה את עצמו עד עכשיו כשליח ה' להשפיע ולהטיב, ועכשיו שהוא נורק מן הארגון, זה רק אומר שהשי"ת אמר שהוא לא צריך עכשיו להשפיע.

מסביר לו חיים לאייזיק: ממה עלי להיות מושפל? מכך שפלוני מולול בי! וכי אני צריך להסכמתו של פלוני? לא דלי בהסכמתו של בורא הכל! וכי עבדתי בשביל קצת הערכה מהעולמות שבכלל נבראו בשבילי? עבדתי כי ידעתי שתפקידי בעולם להשפיע! ואם אני לא אשפיע, אזי כל העולם כולו ירד לשאלו תחתיות. נשאתי באחריות גדולה. עכשיו שטונעים שאני לא שכיר לנהל את הארגון, אני בסך הכל מבין שעלה ברצוני הקדום שעכשיו לא אשפיע. אז למה להיות מושפל. אייזיק התאה לדעת: לא יאומן כי יסופר. הנה הוא רואה לפניו את המיוזג הנפלא שדובר עליו ה'דגל'. אדם עם ביטול מוחלט להשי"ת. ודווקא מתוך כך יש לו ביטחון עצמי אדיר. הוא לא מאבד את עצמו מהשפלת הסביבה, אך בלי גאוה עצמית כלשהי. בלי פניות בכלל. הכל היה לאדון הכל.

תכלית המדרגות

כמובן שזוהי מדרגה גדולה שלא כל אחד זוכה לזה, אך כל אחד צריך לעבוד על זה. וכפי שה'דגל' מפליג ואומר שמי שהשי"ת מוכה אותו להגיע למדרגה זו, זוכה לתכלית הביטול והדביקות. "זהו יש לפרש הרמז במדרש הג"ל 'יושר יעקב לבדו' - היינו כשה' עורר לו שבא למדריגה שהוא לבדו יחיד בעולם כנ"ל, אז התרבה לה' אחד באחד, ונשגב ה' לבדו' - שהיה ביטול כל הקליפות והיה נראה ונגלה כי ה' לבדו הוא מלך על כל הארץ. וזה יש לפרש גם כן כאן הרמז 'הן עם לבדד ישכון' - היינו שהיה עת שהעם ישראל יבוא למדריגת 'בדד', היינו שהם לבדם בעולם וכל העולם לא נברא אלא בשבילם, ואז 'בגוים לא יתחשב' - היינו כנ"ל שלא יהיה לו שום מחשבה הטורדת מן העבודה, ויוכל להתדבק להקב"ה אחד באחד, ואז יהיה ה' אחד ושמו אחד אמך".

חיים ואייזיק היו שני עסקנים שצפצפו לתוך עסקנות מסוימת להיטיב עם בריותיו של הקב"ה.

הם בחשו בקדירה כמה שנים, עשו ופעלו, הרימו פרויקטים ועשו גדולות ונצורות, ואז נכנס עסקן שלישי לתחום, יהושע. בבת אחת הוא השתלט על הארגון, והחל לחלוק דעות ופקודות אחת גרועה מחברתה. הוא לא הבין מימינו לשמאלו את הנושאים, אך ראה את עצמו מבין יותר מכל אחד אחר.

כללו של דבר, שכעבור תקופה קצרה מצאו את עצמם חיים ואייזיק מחוץ לעסקנות.

וכאן נתגלה דבר מוזר. בעוד אייזיק היה אבל מדוכא וחפוי ראש, מושפל עד שיתו הלב מהעול ששנעה לו - הרי שחיים הסתובב שליו רגוע ושבע רצון. כאילו שהארגון אותו טיפח בכל לבו ונפשו אינו יורד עתה אל התהום בידי אותו יהושע טיפש. כאילו לא השפילוהו עד עפר. כאילו לא כלום.

ביום מן הימים הומין אייזיק את עצמו לביתו של חיים. "חיים, אתה חייב לספר לי! מה הסוד שלך? איך אתה עושה את זה? השפילו אותנו, הריטו לנו את הארגון, ורקו אותנו כאחרוני הריקים. איך נשאת בכלל שפוי?".

חיים ניגש לארגון הספרים, הוציא את הספר הקדוש 'דגל מחנה אפרים', ודפף לפרשת בלק לאחד הפירושים על הפסוק 'הן עם לבדד ישכון', והם התיישבו ללמוד.

תלוי כל בנין יסוד העולם

"עוד ירמוע על דרך שאמרתי כבר על המדרש על פסוק 'יושר יעקב לבדו', הלא הוא דכתיב 'ונשגב ה' לבדו ביום ההוא' עיין שם. והוא תמוה". מה הקשר בין מה שנוטר יעקב לבדו לבין מה שיהיה נשגב ה' לבדו בעת הגאולה?

"ואמרתי בזה לפי עניות דעתי על דרך הגמרא 'חייב כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי'. ע"כ, והנה כשנשים לב על דברי הגמרא זו, הוא עצה עמוקה ורחבה בענין עבודת הבורא יתברך, היינו: כי כשמעלה בדעתו שכל העולם לא נברא אלא בשבילי, נמצא הוא יחיד בעולם, וכל העולם הם טפלים אליו, ועליו תלוי כל בנין העולם, בהטבת מעשיו יקיים העולם ובהיפוך להיפוך. וגם בודאי אין לו שום פניה בעבודתו משום בחינה של 'ז' מדות הג"ל' (ז' עממין, חיקי הרט), כיון שאין לו לעשות בשביל שום אדם, כיון שהוא העיקר והכל טפלים אליו. ובודאי כשהשי"ת מוכה לאדם שבא לזה המדריגה, אז בודאי בטילין ממנו כל הקליפות ונכניעים תחת יד הקדושה והשכינה כביכול, ונתגלה אלקותו ואחרותו יתברך שמו שהוא לבדו הוא ואין בלתי".

אייזיק התבלבל. בשורה אחת כותב ה'דגל' שהאדם הזה מרגיש שכל העולם נברא בשבילי, ולכן הוא לא מתחשב בדעתו של אף אחד. הנה לכאורה תכונה בולטת של גאוה. בשורה הבאה כותב ה'דגל' שהאדם הזה דואג כל רגע שהעולם יקבל את השפע הכולל שתלוי רק בו. הנה לכאורה חרדה עמוקה של קבלת עול מלכות שמים. בשורה נוספת כותב ה'דגל' שאין לאדם הזה שום פניה בעבודתו. הנה ביטול מוחלט ונקי מכל פניות. בשורה הבאה כבר מפליג ה'דגל' שהאדם המגיע למדריגה זו בטלים ממנו כל הקליפות, ונתגלה אלקותו יתברך שהוא לבדו הוא. הנה דביקות מוחלטת. אז מה יש לנו כאן? גאוות או ירא שמים ומקבל עלו הבטל בתכלית הביטול והדביקות?!

בין 'מקבל' ל'משפיע'

חיים עשה לו סדר: כדי להבין את הקטע הזה, צריך לחדד שישנו שתי גישות איך לומר 'כל העולם נברא בשבילי'. יש גישה של 'מקבל',

מנוחת אהבה

למה דווקא כשעוסקים בקדושת שבת, זה הופך להיות 'יום מנוחה'? ומה זה 'מעין עולם הבא'?

לפי עבודת השם שלו במשך השבוע ביום השבת.

שכר של 'בעל הבית' - עצם ההגעה ליעד

אברהם יצחק: אני לא מתחיל להבין. שבת זה לא עבודה אלא קבלת שכר... אני לא מבין בדיוק...

משפיע: נלך לאט לאט. זה ברור שמקבלים שכר על כל עבודה שעושים לרצוננו יתברך?

אברהם יצחק: וודאי.

משפיע: מה הוא השכר? איפה מקבלים את זה? מתי מקבלים את זה?

אברהם יצחק: מה השאלה? בגן עדן לאחר מאה ועשרים.

משפיע: אני רוצה לספר לך שלא צריכים להתמין עד מאה ועשרים, אלא בכל שבת ושבת מקבלים כבר טעימה מהגן עדן הזה! כי הרי שבת הוא 'מעין עולם הבא', וכמו שלאחר שמסיימים את עבודת החיים בכללות מגיעים לגן עדן לקבל שכר, ככה ממש הוא השבת - מעין עולם הבא, לאחר שמסיימים את עבודת ימות השבוע מגיע הזמן לקבל שכר.

אברהם יצחק: אה, אז מה שאני רואה ומרגיש בשבת זה בעצם הגן עדן? חשבתי שגן עדן זה משהו אחר לגמרי... דבר נעלה ומופשט ביותר...

משפיע: תראה, אין לנו השגה בכלל מה זה גן עדן. אבל מה שאנו כן יודעים הוא, שזה לא רק איזה שכר ותשלום שמקבלים על העבודה, אלא זה בעצם היעד והמטרה שאליה אנו שואפים להגיע במשך כל ימי חיינו. דהיינו, שכל העבודות והמצוות שאנו מקיימים במשך כל ימי חיינו היא בכדי להגיע לקירבת השם, ולהיות מוכנים וראויים לקלוט בקרבינו את אורו של הקב"ה ולהתאחד עמו כביכול. זה בעצם כל התכלית של עבודת השם שאנו עוסקים במשך כל ימי חיינו, וכאשר מגיעים אל היעד הזה, הוא התענוג הכי גדול שרק שייך, וזה גופא הוא השכר.

אברהם יצחק: זאת אומרת שהשכר הכי גדול הוא כאשר מגיעים ליעד.

משפיע: נכון מאוד. ונסביר את זה במשל פשוט. כאשר עשיר גדול בונה לעצמו בניין מפואר, היעד שלו הוא להכנס לגור בתוכו, וכאשר מגיעים ליעד הזה הוא התענוג שלו. מה שאין כן הפועל שבא לבנות את הבנין, אין לו בעצם שום שייכות לכאן; הוא אינו קשור בכלל ליעד שהבניין הזה ממשם, הוא בסך הכל מקבל שכר ותשלום על מה שעבד והולך הביתה. ואת ההבדל הזה נחוץ לחדד: שכשיהידי מגיע לגן עדן, זה ממש לא כמו השכר של הפועל הזה שמקבל משכורת והולך לו, אלא זה תענוג כמו בעל הבית בעצמו שנהנה ומתענג עתה מכל העבודה שהשקיע בבניית הבנין.

אברהם יצחק: דהיינו...

משפיע: שבגן עדן מרגישים בחוש את ההתגלות האלקית שהמשכנו בעשיית כל המצוות. כי כל זמן שהנשמה מלוכשת בגוף היא עושה ומקיימת אמנם את המצוות, אבל היא לא מרגישה ומתענגת מהאור האלקי הנמשך על ידיהם. וזה הוא לא התכלית הרצויה של עשיית המצוות; כי היעד והתכלית הוא 'להתענג על השם' היינו לחוש את קרבתו יתברך ולהתכלל לגמרי בו כביכול. ואם כן, כל הצורה של עשיית המצוות בפועל הזה, הוא רק הכנה להגיע אל העולם הבא, ששם נתייחד עם הש"ת ועם מצוותיו ית' שעשינו בצורה הראויה; נרגיש בפועל את כל האורות שפעלנו במשך כל ימי חיינו.

אברהם יצחק: נו, אם כן מה זה שבת?

משפיע: בשבת יכול כל יהודי להרגיש את גילוי קרבתו יתברך ממה שסיגל והמשיך על עצמו בעבודתו שבמשך כל ימות

משפיע: שלום וברכה אברהם יצחק. נו, מדברים כבר כמה שבועות בעניין השבת, נו, איך הולכים השבתים אצלך? הם מרוממים יותר? הם נערכים אצלך בהתעלות יתירה?

אברהם יצחק: בוודאי! ברוך השם. מכל דיבור שמדברים יוצא דברים טובים. כל דיבור עושה רושם. פשוט שעם זאת יש עוד הרבה עבודה, אבל כך אני כבר לפחות יודע על מה צריך לעבוד.

משפיע: טוב מאוד. זה עושה לי הנאה מיוחדת שיש תוצאות לדיבורים שלנו, וזה נותן חשק לדבר עוד.

אברהם יצחק: בדיוק השבוע הזדמן לי לשוחח עם איזה חבר בישיבה על השיחות שיש לי עם המשפיע. סיפרתי לו שאנו מדברים כבר כמה שבועות על שבת, והבחור הזה ממש הסתכל עלי בתמיהה שזה הנושא שאני מדבר עם המשפיע.

משפיע: למה?

אברהם יצחק: הוא אמר לי שהוא היה בטוח שהשיחות סובבות סביב עצות והדרכות בנוגע לסדרי הישיבה וכל מיני עניינים המטרידים כל בחור, כגון עצות איך לקנות התמדה, או איך להתמודד עם איזה מדה רעה או איזה נסיון וכדומה, או אפילו סתם חיזוק... אבל לדבר על שבת? מה בדיוק חסר לך שאתה מרגיש צורך לשוחח ולדבר על שבת?

משפיע: אני לא מבין. שבת היא לא נושא בעבודת השם שצריכים לדבר עליו! במה זה שונה מכל העניינים כמו תורה תפלה או מדות טובות שהוא כן מבין שצריך לשוחח עליהם? מה הטענה שלו?

אברהם יצחק: אה, הטענה שלו היתה, שאנחנו כבר עובדים מספיק כל השבוע; לומדים מתפללים וכו' ומספיק מתמודדים עם סדרי הישיבה וכל הקשיים שיש לכל אחד ואחד בימות החול. "בשבת זה הזמן למרגוע" הוא אומר. "למה אתה מחפש לך עוד עבודה?" הוא אומר לי. "אין את סדרי הישיבה, אין בחינות, אין לחץ, לא צריכים להספיק כלום, ופשוט נחים. אוכלים טוב, ישנים טוב, מתפללים טוב, ועושים מה שכולם עושים ברוגע ובנחת, וזה שבת!" ככה הוא אומר...

משפיע: נו, ומה היתה התגובה שלך? מה ענית לו? הוא הרי דיבר כאלו שטותים...

אברהם יצחק: האמת היא שגם אני הרגשתי שהוא מדבר שטותים, אבל לא מצאתי בדיוק את המילים לענות לו. כי הרי אחרי הכל יש לו במה להיאחז; הרי שבת הוא באמת "יום מנוחה", כמו שאומרים בזמירות ובתפילות שבת. והוא באמת לא מבין למה צריך להוסיף עבודה גם בשבת? מה באמת אפשר לענות לבחור כזה?

משפיע: הבה אתן כן נחמד את הדברים. ואני מרגיש, שגם לנו עצמינו הייתה תועלת מכן שהדברים יתחדדו ויתלבנו כראוי. בעצם, הבחור הזה טוען כי הוא עובד כל השבוע עד לשד עצמותיו, הוא אומר כי כבר דורשים ממנו די והותר בסדרי הישיבה, והוא מרגיש אם כן שיש לו זכות לפחות ביום השבת קצת לנוח ולפוש מהעבודה הקשה; להרשות לעצמו קצת שקט, קצת "זיך לאון וואויל גיין".

אברהם יצחק: כן. ככה אני חושב שהוא מרגיש. ומן הסתם יש עוד בחורים שמרגישים ככה.

משפיע: וכאשר אנחנו באים ללמד אותם איך להיות יותר שקועים ומנוחים בקדושת השבת, ולהשקיע יותר בתפלות וברוממות קדושת היום, הם מרגישים שזה יפריע להם מהמנוחה והשקט, שזה ידרוש מהם לעבוד קשה גם בשבת.

איי איי איי, זה הרי בדיוק הטעות הגדולה שלהם! הרי באמת השבת היא יום קבלת השכר! כאשר מלמדים את האדם לערוך את השבת כדבעי - אנו מוסיפים עליו עוד עבודות! אנו פשוט מלמדים אותו שלא יבזבז את הזדמנות היקרה לסתם מנוחה וחופש, אלא ילמד לקבל את השכר הנפלא המתוק והנעים שנותנים לכל יהודי עבור עבודתו, השכר שכל יהודי מקבל

השבוע. ולכן הוא נקרא 'מעין עולם הבא'. כי הוא זמן של קבלת השכר, וגילוי הקירבה, מעין העניין של העולם הבא.

וזה הוא 'מנוחה' אמיתית. כי 'מנוחה' פירושה, הגעתי ליעד. וזה מה שהיהודי מרגיש בשבת, בתפלות ובכל עבודות השבת, הוא מרגיש וחווה את קירבתו יתברך עליו אשר לזה חתר בעבודתו כל השבוע. וזה לא רק בעת התפלות והמצוות; בכל רגע ורגע של השבת יכולים להרגיש את הקב"ה בתוכינו, להרגיש שאנו חלק ממש אתו כביכול, ואין שהוא חפץ ומתענג בנו. והיהודי מרגיש אז שהוא הגיע ליעד, כי בכל השבוע אנו משתוקקים להקב"ה, מתייגעים לנצח את היצירה לכוף אותו לעבודתו, הכל בכדי להתחבר כראוי אל הקב"ה ולהתקרב אליו, ועתה בשבת זוכים לזה! מגיעים לזה! זה התענוג הכי גדול שרק שייך. וזה הפירוש האמיתי ביותר למושג של 'מנוחה'.

אברהם יצחק: אני נזכר עכשיו בשיחה על הנושא של שבת ששמעתי פעם מהמשפיע, והמשפיע דיבר על זה שבעצם בכל ימות השבוע אנו מדברים עם הקב"ה בכל התפלות, אבל זה אצלנו כמו דיבור עם ידיד בטלפון, זה אכן דיבור ממש, אבל זה כמו דיבור עם ידיד שנמצא במקום רחוק מאיתנו. אך התפלות בשבת הם כמו שהידיד ההוא הגיע לכאן ממש, הוא עומד ממש כאן. עד עכשיו דיברנו אתו מרחוק, עכשיו הוא עומד כאן.

משפיע: נכון מאוד, ולעניינינו יכול המשל לבטא גם את הנקודה שדווקא הקשר שלנו מרחוק והדיבורים בטלפון זה מה שגרם שהוא יגיע לסוף להתראות איתנו פנים בפנים; ע"י התשוקה והרצון שעוררנו בינינו על ידי השיחות מרחוק. כי זה בעצם השבת: אנו זוכים להראות עם הקב"ה פנים בפנים, לחוש את קרבתו ולשמוח עמו בקירבה יתירה, וכל זה כתוצאה ממה שקראנו לו והמשכנו אותו על ידי כל העבודות שבמשך ימות השבוע.

כשמחלקים את המשכורת הוא הולך לנוח...

אברהם יצחק: אז אם אסכם את התשובה, המשפיע אומר ש'מנוחה' פירושו להגיע אל היעד. והיעד הוא לחוש את קירבת הש"ת.

משפיע: נכון, וזה ממש היפך מהסוג של מנוחה שאותו בחור תיאר לך. כי הוא מתאר מנוחה שהיא בעצם הפסקה מהעבודה, כמו כל פועל ושכיר שדורש שייתנו לו מנוחה וחופש לפעמים מהעבודה לגאור כוחות חדשים, וממילא הוא מחפש באותו זמן לשכוח קצת מהעבודה הקשה, והוא מחפש רק כל מיני פינוקים ושיחורורים למיניהם. וההפסד הגדול שלו הוא שהוא עושה זאת בדיוק בזמן שבו מחלקים את השכר! תאר לעצמך פועל שעבד כמה שנים עבודה קשה ומפרכת, וכאשר מגיע היום הנכסף לקבל את המשכורת על כל השנים האלו, הוא בוחר לברוח ולנוח... אין לך שוטה גדול מזה! והשבת היא הרי הרבה יותר מזה, כי היא לא רק משכורת ותשלום שכר, אלא היעד והתכלית של כל העבודה, שזה תענוג הרבה יותר גדול מקבלת סתם שכר. ואת כל זה יכולים לאבד ח"ו כאשר לא מגיעים לב להשקיע ראוי בקדושת ורוממות יום השבת, דהיינו להתלמד איך להרגיש את גילוי כבודו יתברך ולהתענג מקירבתו יתברך, שזה הוא היעד הסופי והשכר הנפלא שאין כמותו.

אברהם יצחק: או אה, ברור מאוד. נראה לי שהדברים כל כך ברורים לי, עד שאני מסוגל גם להסביר זאת לבחור ההוא.

משפיע: ואתה צריך להבין שכאשר מרגישים באמת קירבת אלקים, זה עצמו נוסך בנו כוחות מחודשים ומרענן אותו לקראת שבוע חדש של עבודה ויגיעה. זאת אומרת שגם את המנוחה וההפסקה שהבחור הזה רצה, גם את זה יהיה לו כאשר ישקיע ראוי בקדושת השבת. לחיות ולחיות כראוי את מנוחת השבת. כי מתנת השבת היא ריווח גם ברוחניות וגם בגשמיות.

<p>נדבת הרה"ח אברהם יצחק ברי"ט סאמעט שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>	<p>נדבת הרה"ח מאיר יהודה ברי"ט סאקס שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>	<p>נדבת הרה"ח ברוך יואל ברי"ט ברון שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>	<p>500 גליונות לזיכוי הרבים נדבת הרה"ח ר' אהרן ברי"ט וויזל שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>	<p>נדבת הרה"ח ר' דוד היימליך שליט"א לרגל הבר מצוה לבנו למזל טוב</p>	<p>1000 גליונות לזיכוי הרבים נדבת הרה"ח ר' אהרן ליבשמאן שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>	<p>1000 גליונות לזיכוי הרבים נדבת הרה"ח ר' דוד ברי"ט סאקס שליט"א לרגל הולדת בנו למזל טוב</p>
--	---	--	---	--	--	--

מהותם של יסורים

כיצד ייתכן שייסורים ממרקים ומכפרים ומזככים, והרי הם לא יותר מתוצאה של חטאים? החטאים מגבירים את כוחות הרע, וכאשר הללו מתגברים ומייסרים - הם מתבטלים לגמרי

מתגברים ומשתלטים ומצויאים את כוחם אל הפועל, ומביאים את הייסורים הקשים, הרי שכמה שהם יותר מתגברים - סופם קרוב יותר. כי כאשר מגיעים לשיא תקופתם, אז הם בעצם נגמרים...

בפירוט יותר: כל נברא כוחו מוגבל. רק שבהתחברותו למקור חיותו שהוא השי"ת גובר כחו ומתחזקת מציאותו, ובאמת רק על ידי זה יש לו קיום לנברא. אולם כאן, כאשר מדובר במציאות של רע וסטרא אחרא, שכל מציאותה להתנגד להשי"ת ובוודאי שלא להתחבר, הרי אין לה אפשרות להתקיים, ולכן סופה להיבטל. הסיבה היחידה שהיא אינה בטלה כבר עכשיו, היא בגלל השפע שהיא מקבלת על ידי חטאינו רח"ל, אולם כיון שסוף סוף מדובר בכח מוגבל, הרי כאשר הרע משתמש בכוחותיו שהצליח לחטוף ולמשוך אליו ומצויא אותם אל הפועל על ידי ייסורים וחלאים רעים - הוא מתבטל ונגמר (שורש הדברים בארז"ל שער המצוות, ראה).

ה

השלמת הביטול הרע היסודי

ואמנם כאן מגיע עיקר החידוש:

בעצם כבר מובן למה ייסורים ממרקים את העוונות, משום שעל ידי כן כוחות הרע מתבטלים, אבל עדיין לא מובן למה הייסורים מזככים את האדם עוד יותר, והרי הם כקרבן?!

אך משל למה הדבר דומה, למעביד שהיה לו עובד סורר שמזמן הרוויח את פיטוריו. הוא לא מילא את תפקידו בנאמנות, ואף הזיק למפעל לא אחת ולא שתיים, אלא שעדיין לא הגדיש את הסאה, ועדיין היה ניתן לוותר לו. אולם כשהגיע אותו מקרה שבו החציף פנים והזיק עוד יותר מתמיד - אז פוטר ונזרק לגמרי.

כך גם הרע. העולם שלנו מעורב טוב ורע - "זה לעומת זה עשה האלקים". תפקידנו הוא לבחור בטוב ולבטל את הרע. אמנם גם כשהאדם ח"ו לא בחר בטוב, ולא עוד אלא שהוסיף רע ח"ו, כפי שנתבאר לעיל מה שהאדם מחולל בחטאיו, עדיין הוא יכול לתקן זאת ולבטל את הרע, ולא רק את הרע שהוסיף, אלא גם את הרע שהיה כאן מתחילה.

וזאת כיצד? על ידי הייסורים. כי כאמור, על ידי הייסורים הרע ממזה את עצמו ומגיע לשיא תקופו, ואז הוא בעצם נגמר ומתבטל, יען הוא מוגבל. כל עוד הרע לא הגיע לשיא תקופו, הוא המשיך להתקיים, אבל עכשיו שהייסורים גברו והרע הגיע לשיאו, הוא מתבטל.

ולסיכום, הרי שבקבלת וסבילת הייסורים פועלים את התיקון גדול בכל הבריאה של ביטול הרע והרמת כבודו יתברך, כמבואר בזה"ק (תרומה קכח): שכשהאדם כופה את כח הסט"א מתרומם ביותר כבודו ה', רק שאם היה זוכה היה עושה זאת בבחירת הטוב ודחיית הרע, ועכשיו שלא זכה, הרי על ידי ייסוריו הוא זוכה שמתרומם כבודו יתברך.

חוטא, שלא רק שאין השי"ת יכול להשפיע רוב טובה, כרצונו הטוב להטיב, אלא עוד צריך להשפיע את ההשפעה בכוחות הרע המתנגדים אליו בתכלית והם היפך רצונו יתברך.

ג

כוחות הרע הם שמייסרים

תוצאותיה של אותה השפעה רוחנית בכוחות הרע, היא שעל ידה נבראים קטיגורים. כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"א) "העובר עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד". ומשמעות הדבר היא התחדשות והתגברות של כוחות הרע, וכמו שביאר ב'מאור עיניים' (חוקת) שאופן בריאת הקטיגור הוא, שכאשר חושב האדם לעשות את החטא אזי בורא נפש לקליפה, ואחר כך כשעושהו במעשה בורא את הגוף. ולמה נקרא שם קטיגורים? כי הם מקטרגים שהשפע הראוי להשפיע ממנו יתברך לאדם יושפע לכוחות הרע ח"ו.

ולאחר מכן הם יורדים כמלאכי חבלה, דהיינו כוחות רוחניים רעים, שכל מהותם וחיותם ותענוגם ופעולתם הוא להרע לבני אדם ולהזיקם בכל מה שאפשר, כי מכיון שכל מהותם היא רע הרי שהם גם פועלים כן. **כמו שמצאנו באנשים אכזרים** שכאשר מתאכזרים זה מוסיף להם תענוג והנאה, וכאותם רשעים שפלים במלחמה הנוראה, שעמדו ונהגו מהייסורים והאכזריות שעוללו לזולתם, באותה מידה שרואים שיהודי - להבדיל אלף אלפי הבדלות - נהנה כאשר הוא מְהַנֶּה יהודים ומשפיע להם טוב וחסד.

כוחות אלו הם הממונים לייסר את האדם, ודרכם נעשים הייסורים כאן בעולם הזה, וכמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא טז.) "הוא שטן הוא יצר הרע הוא מלאך המות, במתניית תנא יורד ומתעה ועולה ומרגיז נוטל רשות ונוטל נשמה".

ועל כל פנים הרי לנו שהייסורים אינם באים רק מחסרון ההשפעה האלקית במידת החסד שגרם החטא, אלא מתוספת ההשפעה בכוחות הרע שגרם החטא. אולם עדיין אנו צריכים להבין למה ייסורים הם שממרקים, ומזככים.

ד

תוקף הרע - ביטולו

הענין הוא כי שלטונו של כח הרע הוא מוגבל מעצם מהותו, והוא עומד להיבטל כמאמר הכתוב (זכריה יג, ב) "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ". כי הרי מציאות הרע היא התנגדות לאלקותו יתברך, וממילא אין לה כל אפשרות קיום, שהרי הוא יתברך הוא הקיום היחיד. ובאמת כל יצירת הרע היא רק לצורך ביטולו על ידי עבודת בני ישראל, בכדי לגרום נחת רוח להשי"ת בביטולו.

ונמצא אם כן שכשכוחות הרע שנוצרו על ידי החטאים

א

ייסורים יש בהם תועלת

מה תכליתם של הייסורים שאנו חשים לא מעט? כיצד הם מביאים אותנו לגלות אורו יתברך? אמרו חז"ל "אין יסורים בלא עון" (שבת נה.), "אין ערוד ממית אלא החטא ממית" (ברכות לג.). והרי לנו קודם כל שהייסורים הבאים על האדם הם תוצאה ישירה של החטאים. אין כאן עונש על החטאים, אלא "החטא ממית" בעצמו.

הסבר הדבר הוא שהחטא מונע את השפע ממרומים. כי הרי כל השפע והטוב שיש לנו הוא מה שהשי"ת משפיע ממידת חסדו יתברך לכל. אולם כאשר בא ח"ו יהודי ומתרחק מהשי"ת על ידי החטא, הרי בכך הוא מסלק ח"ו את השפעת אורו יתברך, וממילא אין לו מאיפה לקבל את השפע, ומיד הוא חש בייסורים רח"ל.

אלא שלפי זה אין שום מעלה בייסורים, אין בהם שום פעולה שמוסיפה להתעלות האדם, שהרי הם לא יותר מתוצאות החטא. אך לא כן מצאנו בחז"ל, שאמרו בפירוש (ברכות ה.) שייסורים הינם **מעלה ותועלת**, וכמבואר שם שהם ממרקים עונותיו של אדם, ומכפרים כקרבן, וגם מזככים את האדם. הרי אומר: אין היסורים רק מניעת השפעה, אלא יש כאן גם פעולה המטרת ומזככת את האדם מטומאת עונותיו. וכמו שכתב בספה"ק פרי הארץ (וירא) שהייסורים הם רפואת החטא.

והדבר טעון ביאור. כיצד נעשה כאן זיכוך ומירוק וכפרה, אם מדובר בסך הכל בתוצאות החטא שהוא בעצמו פגם סתם וסילק את צינור השפעתו יתברך מעצמו?

ב

החטא משפיע שפע לרע

ביאור הענין: כשם שכשהשי"ת רוצה להשפיע טובו ולגלות חסדו, הרי הוא פועל על ידי עולמות עליונים ורוחניים המשפיעים שפעו יתברך למטה בסדרי השתלשלות מסודרים, והוא יתברך משפיע בכל עולם כפי ערכו עד שההשפעה שופעת טוב וחסד בעולם הזה התחתון - כמו כן "זה לעומת זה עשה האלקים" (קהלת יז, ו), וכוחות הטומאה והקליפה מסודרים גם הם בסדרי השתלשלות של כוחות רוחניים המשתלשלים זה מזה, וכל מציאויות הרע ושלטון אומות העולם שבעולמנו, כולם יונקים חיותם וכוחם מעולמות הטומאה הרוחניים, המשתלשלים עד העולם הזה הגשמי.

וזוהי הנקודה. כי כאשר האדם חוטא ח"ו, הרי שלא רק שנגרם על ידי זה העדר השפעתו יתברך, אלא הוא גם גורם להוסיף השפעה ולהגביר את כוחות הרע והטומאה. כי אותו שפע שהשי"ת אינו משפיע אז על ידי כוחות הקדושה, נשפע בכיכול אל כוחות הטומאה והקליפה. והרי שכשהאדם חוטא ח"ו, מקבלים אז כוחות הטומאה והסטרא אחרא תוספת השפעה רוחנית אלקית.

והמציאות המרה הזאת היא הנקראת **גלות השכינה**. כי שכינה היינו אורו יתברך המשפיע את שפע החיות והטוב, וכאשר תוספת השפעה זו היא בכוחות הטומאה המתגדים אליו יתברך, הרי זו גלות נוראה. כי גלות משמעותה שליטת זר על הנשלט, בהיפך רצונו. וכאן גם כן, הרי הקליפה היא היפך רצונו יתברך, והיא מקבלת אז השפעה אלקית, רחמנא ליצלן.

וכמה נורא הכאב והצער כלפי מעלה בעת שהאדם

רשפיה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

'תאוזה' לא שייך אצל בעל אמונה, כי בכל דבר שחסד לו - מאמין שאילו היה נצרך לי בוודאי היה לי, ואם אין לי מסתמא איני צריך

הרה"ק מראפשיץ ז"ע (ודע קודש, בהעלותך)

שכנו של הבעש"ט בגן-עדן

היהודי הדור הלבוש עמד ותהה לנגד עיניהם של אחדים מתושבי

העיר, ניכר היה עליו כי הוא מחפש נואשות את מבוקשו, אך מה יעשו ולא היתה להם תשובה מניחת דעת.

הם הבחינו בו שהוא איש קדוש ורם, והם נחפזו לנסות לעזור לו,

אך לדאבונם הם לא הצליחו לעזור לו. "אין פה בעיר שום יהודי שנקרא ר' יעקב?!" תהה מרן הבעש"ט הק' באוני היהודי השלושה עשר במספר.

האיש תושב העיר העביר לפני עיניו את כל שמות תלמידי החכמים, ראשי ופרנסי הקהל, המלמדים והבעלי-בתים ולא הצליח להיזכר באדם אחד שנקרא בשם ר' יעקב.

הוא נאנח בצער "לא. אני לא מכיר אדם בשם ר' יעקב בכל העיר". זה היה תמוה מאוד בעיני הבעש"ט הק'. והלא אמרו לו מן השמים בברור כי שכנו בגן עדן יהיה יהודי בשם ר' יעקב המתגורר בעיר הזאת.

רק לאחר חיפושים גדולים של כמה שעות, נזכר לפתע אחד התושבים ושאל בהיסוס מה, "אולי אתם מתכוונים ליענקל הבעל-בשר?". לא יתכן.

"אם הוא האיש היחיד כאן שנקרא ר' יעקב" ענה לו הבעש"ט, "כנראה שהוא האיש המבוקש".

"כן. למה לא?" החווה יענקל לבעש"ט בורעו הבשרית על דלת בקתתו הפתוחה לרווחה, "יכנס נא הרב ללון בביתי. אתם יכולים להתאכסן אצלי כמה זמן שתרצו".

בימים הבאים התאכסן מרן הבעש"ט בביתו של יענקל עב הכרס, עקב אחר מעשיו, מחפש לראות את דרכיו הנסתרים.

יענקל היה מתפלל שלוש פעמים ביום, לומד דף גמרא, מברך ברכות בכוונה וגם אומר קצת פרקי תהילים. בנוסף לכך היה יענקל אוכל סעודות דשנות ביותר, ממלא את כריסו והופך להיות הר-אדם.

הבעש"ט לא הצליח לפענח את התעלומה.

"ר' יעקב" פנה הבעש"ט הק' לשכנו בגן עדן לאחר כמה ימים של אירוח, "אם אפשר לשאול: מדוע אתם אוכלים כל כך הרבה?" אולי בזה טעון הסוד.

"אספר לכם סיפור שאירע עם אבי זכרוננו לברכה", ענה יענקל הכרסן.

עיניהם כבר התגלגלו בחזריתן מרוב שורות, הם גרגרו בגרונותיהם, והגיעה שעת ההתייחרות הקטנונית. "המאשקע שלי" גרגר הפריץ מאלאוויצקי, "הוא המאשקע הנאמן ביותר!".

"לא נכון" צעק הפריץ מלישיסקי "המאשקע שלי - אין על נאמנותו בעולם!".

"אתם לא יודעים מה זו נאמנות" ליהג הפריץ טרוצקי, והטיל את הבומבה "המאשקע שלי - אפילו אם אניג לו להשתמד, הוא ישתמד!".

הפריצים פתחו עליו זוגות עיניים אדומות, והם דרשו ממנו להוכיח זאת לעיניהם. תוך דקות אחדות בא מאשקע לפני הפריץ, וקד אליו קידה מלאת נאמנות. "מה רצון אדוני?".

"רצוני שתשתמד. כאן ועכשיו!" פקד עליו הפריץ.

"בשום פנים ואופן לא!" נעמד ר' משה במלוא העוז.

פניו של הפריץ התחילו להאדים מבושה, "מאשקע, אם לא תציית אתה מפורטרי!", אך ר' משה לא התפעל, הוא סירב.

החימה עלתה באפו של הפריץ, כל גופו רעד מכעס, "אשליך אותך לכלא לכל ימי חייך, אתה ואשתך ובניך!". ר' משה עמד לפניו בשלוה וענה "לא" תקיף.

הפריץ התחיל להשתולל כחיה פצועה, "אני אשרוף אותך חיים!" ר' משה לא זע, "אתה יכול לשרוף אותי. אני מוכן למות על קידוש השם".

"הרב מביץ?" פנה יענקל הבעל-בשר למרן הבעש"ט, "אבא שלי היה רזה וצמוק, רק שעה קלה עברה והוא נשרף כליל. לא היה קידוש-השם גדול.

"אני החלטתי אז כי מהיום והלאה, אני אוכל כמה שהרבה יותר, כך שכאשר הגויים ישרפו אותי על קידוש שמו יתברך - לא אישרף מידי, אלא הגוף שלי יבער ויתלהט באש למשך כמה שעות עד שתכלה גופי השמן, ואז יהיה קידוש ה' הרבה יותר גדול".

מקור: משיח חסידים; ועיניו 'בית אברהם' (עיינוה)

שאלות והתלבטויות בעבודת השי"ת

אנה אבקשך

איך מתמודדים עם פניות?

ובכן, מה עושים? מה הן העצות?

סוד מרע: אל תתייחס למחשבה הזאת. וכשלא תתייחס, היא גם לא תתרחב. אתה יודע מה שורשה, מנין היא מגיעה, מהנפש הבהמית והישות המכוערת, ולכן אתה פשוט מזלזל בה, מתעלם ממנה (ענין תניא פ"ח כעין זה). זה לא הזמן להתבונן כמה מכוערות הפניות. זה הזמן להתפלל.

עשה טוב: מצד שני, אפשר וצריך לקלוט: רגע, פלוני מסתכל עלי? הרי השי"ת מסתכל עלי! הוא באמת מסתכל עלי! במי רציתי למצוא חן? בפלוני? הרי רצוני האמיתי למצוא חן בהשי"ת. **והדבר קל וחומר:** אם כדי למצוא חן בעיני בשר ודם שווה לי להתאמץ - בוודאי ובוודאי ששווה לי להתאמץ כדי לשאת חן בעיני מלך מלכי המלכים, אוהבי ואהובי אשר כל חשקו בי ושואב קורת רוח מכל דבר טוב שיש בי, והוא מלא כל הארץ כבודו וניצב עלי ומצפה לראות אם אני עובדו כראוי - בוודאי ובוודאי אפוא שאני רוצה למצוא חן בעיניו.

כלומר: התעורר בך צורך למצוא חן? **מצא חן במי שצריך למצוא חן.** זהו על דרך ענין העלאת המידות המובא בספה"ק, ועל דרך דברי ה'מאור עינים' שכשאדם עושה עבירה ומפחד שמא רואים אותו, באמת זהו הפחד מהשי"ת שרואה אותו ושולח להזכיר לו זאת. **ובעצם יש כאן את שני שלבי העלאת המידות:** קודם כל, להכניע. להתעלם מן המחשבה. ושנית, להמתיק, להוציא מכאן תוספת חזיון; כן, יש מי שרואה אותי! השי"ת רואה אותי. אמצא חן בעיניו.

אם אדם רואה שאינו יכול להסיח דעתו: יבקש רחמים על כל מהשי"ת ובוודאי יוושע. יושע בבקשת רחמים זו גם גילוי דעת שאינו רוצה בכך, כמו שהורו הצדיקים לגלות דעתנו בתחילת היום שכל הפניות אינן רצוננו האמיתי (מי שלא מצליח להסיח דעתו מן המחשבות בכל דרך, ייתכן שזה ענין אחר, וייתיעץ עם ראש החבורה והמשפיע שלו).

כל זה לגבי שעת התפילה עצמה, אולם יש להקדיש זמן אחר כדי להתבונן בגודל הטפשות והאווליות שבפניות (או אם הוא רואה שאינו מצליח להסיח דעתו בשעת התפילה, ינסה להתבונן במחשבות אלו). נציע כאן כמה הבנות פשוטות:

א. אתה חי עבור אחרים, אתה לא חי בעצמך. אז דו ביזט דו וייל איך בין איך, ביזטו נישט דו. **ב.** הרי אתה יודע שרוב האנשים לא באמת מבחינים מי מתפלל או לומד, הם עסוקים בעצמם או בטירדותיהם. **ג.** הרי אתה יודע כמה רוב אנשים לא ממהים לראות בעין טובה את מעלות הזולת ("הוא משחק", "הוא מחפש את עצמו", "הוא...") לדאבון **לב.** **ד.** מי אומר שמעריכים אותך? אתה זה שמעריך את עצמך, ולכן אתה חושב שגם כל העולם כך. זה שוב היש המסריח שבך... **ה.** גם כשפלוני מעריך, אתה הרי יודע שזה רק עד הרגע שבו תתחיל להפריע לו בחייו. אז לזה קראת הערכה?!!... **ו.** האם כשפלוני יתחיל להשמיץ אותך, גם תחשוב שהוא צודק? הרי אומר שאתה לא מאמין בהערכה שלו. אתה מאמין בהערכה של עצמך. רק נוח לך שיש עוד מישהו בעולם שלא מפריע לך לפשט את האגו שלך... **ותן להכנס ויחכם עוד.**

בהצלחה ובסייעתא דשמיא!

שאלה:

פעמים רבות אני עומד ומתפלל בהתלהבות, יושב ולומד בהתמדה, נותן צדקה בהפלגה, או עושה כל דבר טוב - ומחשבות מטיילות בי: טוב שפלוני ואלמוני רואים אותי, אדרבה, שיראו אותי קצת במיטבי... בקיצור, פניות. במקום לעבוד את השי"ת אני עובד את ר' משה ור' קלמן...

מה עושים במצב שכזה? להתעלם מן המחשבות או לגרש אותן, או להתחיל להתבונן כמה הן לא נכונות? מה העצות?.

תשובה:

לפני הכל צריך לחדד איזה סוג פניה יש כאן.

רביה"ק זי"ע ב'דברי אמונה' (כי תבוא) אומר שבמצב כזה האדם צריך לשאול את עצמו: לא משנה מה אני חושב עכשיו, אבל עבור מי עמדתי להתפלל? האם בגלל שרציתי שפלוני יראה אותי, או בגלל שהשי"ת רוצה זאת ממני, ואני רוצה להתבטל אליו, להתחבר אליו. בהתבוננות פשוטה יראה האדם שהסיבה האמיתית לכך שהוא עושה את המצוה היא דווקא לשם שמים, אם מצד קבלת עול, אם מצד אהבה ויראה, אבל מצד רצונו לעבוד את השי"ת.

ואם כן, הרי שהפניה לא משנה כלל. כי המצוה נחשבת 'לשמה', והיא גם פרוחת לעילא כי ב"כ יש בה אהבה ויראה. וכמו שנפסק בגדרי ההלכה לגבי אפיית מצות, כתיבת סת"ם, וכדומה, שדי בה במחשבה "לשם מצות מצוה" בהתחלת הפעולה, וכל הפעולה נחשבת 'לשמה'. ויכל העושה על דעת ראשונה הוא עושה" - כך גם כאן כל המצוה היא לשם שמים.

אלא מה? הנפש הבהמית התעוררה, והיא מנסה להפריע. **כך למה הדבר דומה,** לאדם שנסע לירושלים ובאמצע עצרו רמזור, עדיין לא נאמר על אדם זה שעצר את נסיעתו לירושלים, אלא שיש מי שמעכב אותו, (ובעומק, העיכוב הזה נועד דווקא לקדם אותו), אבל הוא עדיין נוסע לירושלים.

מצד שני, אומר רביה"ק זי"ע, שאם האדם בוחן את עצמו ויודע שהוא לא היה מקיים עבודה זו כלל אם לא בשביל פלוני ואלמוני, אז זו אכן עבודה שחסידיים היו כל כך מרחקים, ורביה"ק זי"ע חוזר רבות על החובת הלבבות' שאומר שזו **עבודה זרה ממש.**

הוסיבה שחסידיים היו מרחקים עבודות של פניות כאלו היא כפולה: קודם כל, חסר בתוכן המצוה, שהרי אתה עושה זאת לא לשם השי"ת אלא לשם מישהו אחר. אבל בעיקר יש כאן פחיתות עצומה, משום שזהו שקר, ולכן השי"ת לא נמצא כאן. כי "חותמו של הקב"ה אמת", וידובר שקרים לא יכון לנגד עיניו. ובאמת הדבר מובן גם באופן פשוט, שהרי כמה מגונה אצלנו אדם שמשקר, ומעשיו ולבו אינם שווים.

אבל כאמור, ברוב הפעמים מדובר במצוות שהאדם עושה באמת לשם שמים, רק שהנפש הבהמית מנסה להתערב ולעצור קצת את התרוממות הנפש האלקית אל על.